

Strategi för utveckling av turismfiske och sportfiske i Kronobergs län

LÄNSSTYRELSEN
I KRONOBERGS LÄN

Strategi för utveckling av turismfiske och sportfiske i Kronobergs län,
ISSN 1103-8209, meddelande nr 2008:04

Text: Olof Lessmark

Omslagsbild: Löckna stugby vid Bolmen

Tryckt på Länsstyrelsens repro mars 2008

Utgiven av:

Förord

Länsstyrelsen har tagit fram "Strategi för utveckling av turismfiske och sportfiske i Kronobergs län". Dokumentet kommer att ligga som grund för arbetet med turismfisket inom länet de närmaste åren.

I detta strategidokument görs en kort redovisning av åtgärder som gjorts under senare år för att utveckla fisketurismen. Därefter ges en beskrivning av fiskeresurserna och deras tillgänglighet. Förslag ges på vad som bör göras för att utveckla fisket och fisketurismen. Dokumentet är en strategi som ska omsättas i ett handlingsprogram efter förankring och godkännande från berörda. Det avses ske genom en referensgrupp.

En remissversion av "Strategi för utveckling av fisketurism och sportfiske i Kronobergs län" skickades den 18 oktober till för Fiskevattenägarna, Sportfiskarna, kommunerna i länet, turistfiskeentreprenörer, Södra Smålands turistråd och Regionförbundet södra Småland. Samtidigt inbjöds till ett seminarium den 27 november, där strategin presenterades och diskuterades. Svar på remissen önskades senast den 8 januari 2008.

Dokumentet omarbetades med hänsyn till synpunkter som inkommit under remisstiden. De som yttrat sig har i stort sett ställt sig bakom dokumentet och förslagen. Några nya förslag har tillkommit och tagits med i det slutliga dokumentet. En sammanställning av remissvaren finns som en bilaga i denna rapport.

Sammanfattningsvis finns det en stor optimism och samsyn i länet på att fisketurism och sportfisket kan utvecklas som en landsbygdsnäring.

2008-02-21

Claes Sjöblom
Länsråd

Innehållsförteckning

	Sid.
1. Sammanfattning och förslag	3
2. Inledning	6
3. Målsättning	6
4. Insatser för utveckling av fisketurism de senaste tio åren	7
4.1. Det Naturliga Fisket	7
4.2. Fiskesite	8
4.3. Fiskeparadis Kronoberg	8
4.4. Studieresor	9
5. Marknaden	10
6. Fiskeresursen	11
6.1 Beskrivning	11
6.1.1 Vattnen	11
6.1.2 Fisket	12
6.2 Förslag förbättringar av resursen	14
6.2.1 Fiskevård	14
6.2.2 Förslag förbättringar fiskeresursen	15
6.3 Fiskeresursens tillgänglighet	15
6.3.1 Upplåtelse	15
6.3.2 Service	16
6.3.3 Bokningsbara likartade fiskeresor, stugbyar	18
6.3.4 Utveckling av mete och kräftfiske	18
7. Koppling till miljömål och hållbar utveckling	20
8. Indikatorer för utveckling av fisketurism	21

Bilaga, sammanställning av remissvar

1. Sammanfattning och förslag

Fiske har sedan länge varit en av de främsta orsakerna till att utländska turister sökt sig till Kronobergs län. Fiskets positiva ekonomiska effekt på landsbygdsföretag inom servicesektorn bidrar på ett påtagligt sätt till landsbygdens utveckling och att arbetstillfällena kan behållas och skapas där. Redan nu finns ett stort antal fisketurismföretag i länet. Det finns dock goda förutsättningar för att verksamheten utökas.

Genom förbättrad marknadsföring och ökat entreprenörskap och utbud av färdiga fiskepaket kan fisketurismen öka. Paketerna bör innehålla aktivt värdskap med boende, mottagande, information och service. Detta kräver utbildning av fler entreprenörer och intensivare marknadsföring av länet. Genom Landsbygdsprogrammet finns möjligheter till stöd från Länsstyrelsen för finansiering av åtgärder.

Entreprenörskap och service

Fisketurism bör i ökad omfattning bygga på entreprenörer, fiskevärdar, guider. Högprioriterat är därför att dessa får hjälp och stöd med företagsutveckling och utbildning. Kravspecifikation för turistfiskeföretag bör ställas upp med utgångspunkt från den service en turist/sportfiskare efterfrågar.

Det finns behov av större sjönära stugbyar med god standard, service och ett välutvecklat värdskap för att kunna sälja likartade paketresor, via Södra Smålands turistråd och researrangörer.

Möjlighet att hyra och att sjösätta egna båtar bör ökas. Information om båtuthyrning och sjösättningsplatser bör samlas och presenteras på hemsida. Möjlighet att flytta båtar bör ökas genom att fler sjösättningsplatser anordnas.

Fiskekortförsäljning bör främst ske på platser som är lättillgängliga och har öppet stor del av dygnet. Önskemål finns att på t.ex. turistbyråer kunna köpa fiskekort till alla länets vatten. (Förtydligande: Inte ett kort som gäller alla vatten utan återförsäljare för de olika fiskevårdsområdena.)

Mete som turistprodukt bör kunna utvecklas som en ny nisch. Insatserna bör göras inom tre områden: utbildning av fiskevärdar/entreprenörer, inventering och beskrivning av bra meteplatser och marknadsföring.

Information och marknadsföring

Information och marknadsföring av länets fiske bör förbättras.

Enskilda fiskevårdsområden behöver förbättra informationen om sina vatten. Det kan ske med tryckt material och hemsidor. Fler kartor med

djup och annan information bör utarbetas. Informationen bör länkas till en fiskeportal för länet.

Länsstyrelsens hemsida om fiskeinformation bör utvecklas till en fiskeportal för länet. Information bör aktivt samlas in från fler fiskevårdsområden än de som själva levererar in till sidan. Versioner av fiskeportalen bör tas fram på engelska, tyska, polska och danska.

En länkning bör göras till boendemöjligheter, fiskevärdar och guiders egna hemsidor. Information om fisket bör också länkas till annan turism i länet och dess närhet som t.ex. glas, kultur, upplevelse och Astrid Lindgrens värld.

Marknadsföring kan förbättras genom att inbjuda fiskejournalister att komma hit och fiska för att sedan sprida sina upplevelser med reportage i tidskrifter och övriga media. Andra kanaler är mässor och arrangemang av typ Fiskets Dag m.m.

Södra Smålands Turistråd bör få en tydligare roll när det gäller riktad marknadsföring mot internationella sportfiskeorganisationer och återförsäljare, bearbetning via webb samt att erbjuda bokningsbara produkter.

Fiskevård

Gädda, gös och abborre är de mest betydande arterna för fisket i länet. Jämfört med förhållandena på sydligare delar av europeiska kontinenten är gäddfisket fantastiskt bra här. Gäddan är därför den art som lockar flest fiskare hit. Resursen gädda är bara utnyttjad till en liten del av vad som kan ske och ökning av fisket kan ske på ett ekologiskt hållbart miljövänligt sätt. Gösen intar andraplats som mest attraktiv för fisketurister.

Tillgången på vitfisk som mört, braxen, och sutare är obetydligt utnyttjad här. I England, Frankrike, Belgien och Holland sker ett omfattande mete efter dessa arter och resurserna är på många håll överutnyttjade. Många engelsmän åker till Irland för att meta vitfisk. I våra närländer finns en stor mängd sportfiskare.

För att bibehålla ett hållbart fiske, måste fiskeresursen vårdas och förvaltas rätt. Detta är främst de olika fiskevårdsområdenas ansvar. Fiskevårdsåtgärder i sjöarna bör i första hand kunna finansieras med fiskekortsintäkter.

Statliga finansieringskällor för fiskevård är fiskevårdsbidrag och bidrag för biologiskt återställande av kalkade vatten. Dessa medel bör i första hand användas till åtgärder i rinnande vatten, där kostnaderna är höga i förhållande till den direkta fiskenyttan. Efterfrågan på mete efter karp är växande. I länet finns få karpvatten. Utsättning av karp bör ske så att karpmete kan erbjudas i några vatten, företrädesvis små, grunda näringsrika vatten.

Det finns efterfrågan på kräftfiske, vilket kan utvecklas till upplevelsepaket.

Oavsett vilka fiskevårdsåtgärder som görs, kommer fiske efter gädda, gös, abborre och ål att vara det dominerande fisket i länet och utgöra grunden för sportfisket och fisketurismen.

Samverkansgrupper och nätverk

Bland alla de som har intresse för att utveckla sportfisket och fisketurismen bör samverkansgrupper och nätverk utvecklas. Ett första steg i denna riktning bör vara att träffas vid seminarium för att utveckla samverkansformer.

Referensgrupp

En referensgrupp bör utses för utvecklingen av turism och sportfisket i länet. Där bör finnas representanter för Fiskevattenägarna, Sportfiskarna, kommunerna, turistfiskeentreprenörer, Regionförbundet södra Småland, Södra Smålands turistråd och Länsstyrelsen. Varje intressegrupp bör ha en till två representanter. Gruppen bör träffas 1-2 gånger per år.

2. Inledning

I Kronobergs län står en rikedom på bra fiskevatten till buds för såväl inhemska som utländska sportfiskare. Under senare år har fiskevat-
tenägare, landsbygdsföretag, kommuner, Länsstyrelse och regeringen
mer och mer börjat se fisketurism som en naturresurs, som kan skapa
sysselsättning på landsbygden.

Sportfisket skapar efterfrågan från både inhemska och utländska
fiskare på tjänster och varor och tillför därigenom länet intäkter.
Inkomster kommer främst av boende, resande, mat, varor och service.
Inkomsterna av själva fisket, vilket sker genom försäljning av fiske-
kort, är blygsam i förhållande till övriga intäkter.

Flera åtgärder och projekt har genomförts i länet under senare år
för att utveckla fisketurismen. Under den senaste tioårsperioden har
flera småskaliga företag utvecklats inom denna näring i länet.

För första gången har regeringen år 2006 i sitt regleringsbrev gett
länsstyrelserna i uppdrag att redovisa vad man gjort för en positiv
utveckling av fisketurismnäringen. Uppdraget redovisades till
Regeringen i december 2007.

3. Målsättning

I detta strategidokument görs en kort redovisning av åtgärder som
gjorts under senare år för att utveckla fisketurismen. Därefter görs en
beskrivning av fiskeresurserna och deras tillgänglighet. Förslag ges på
vad som bör göras för att utveckla fisket och fisketurismen.

Dokumentet är en strategi som ska omsättas i ett handlingspro-
gram efter förankring och godkännande från berörda. Det avses ske
genom en referensgrupp.

4. Insatser för utveckling av fisketurism de senaste tio åren

4.1. Det Naturliga Fisket

Länsstyrelserna i Småland och Östergötland tog 1996 initiativ till ett projekt för att utveckla och marknadsföra fisketurismföretag inom det av EU utsedda 5b-området i sydöstra Sverige, omfattande 20 kommuner (i G-län Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge kommun). Idén var att hitta befintliga landsbygdsföretag av typen lantbruk, hotell och stuguthyrare och utveckla dem till fisketurismföretag samt att hjälpa dem med marknadsföring. Med utbildning och produktutveckling skulle de kunna sälja bokningsbara färdiga fiskepaket med fiske, boende, båtuthyrning, guidning, aktivt värdskap m.m.

Projektet pågick under 1997-99 med en ny omgång företag varje år. Totalt deltog 40 företag i projektet varav 9 från Kronobergs län. Detta har resulterat i bildandet av företagarföreningen Det Naturliga Fisket med gemensam marknadsföring och ett väl fungerande stöttande nätverk. Marknadsföring sker via mässor, hemsidor, broschyrer och återförsäljare av fiskeresor.

Projektet finansierades i huvudsak med medel från EU, länsstyrelserna, kommuner och landsting.

Projektet var så lyckat att LRF och Fiskevattenägarförbundet senare med LBU-medel (landsbygdsutvecklingsmedel) genomförde ett nytt projekt, med samma upplägg som omfattade hela Småland och Östergötland samt delar av Halland. Det Naturliga Fisket omfattar idag 35 fisketurismföretag varav 8 från Kronobergs län.

Betydligt fler företag har deltagit i projektet och genomgått utbildningen. Den ursprungliga projekttiden har varit så bra att den nu håller på att spridas över hela landet.

Under 2007 fortsatte konceptet med utbildning av entreprenörer i ny skepnad under namnet "Fisketurism ung landsbygdsnäring" i Hushållningssällskapets regi.

4.2. Fiskesite

ww.g.lst.se/kartor/fiske/

Länsstyrelsen har på sin hemsida information om fiske. Via en GIS-karta kan man få uppgifter om fiskarter, kortpriser, kortförsäljare, båtuthyrning, kontaktpersoner m.m. för olika vatten. Siten startade våren 2002 och ungefär 100 av länets 150 fiskevårdsområden har valt att presentera sig där. Uppdatering sker kontinuerligt. Sidan har fått mycket positiva reaktioner från sportfiskare, turistbyråer, fiskevårdsområden och turismföretag.

Sidan har nyligen utvecklats så att fiskevårdsområdena från egen PC kan uppgradera sin information och lägga ut fisketips, uppgifter om fångster, bilder m.m.

4.3. Fiskeparadis Kronoberg

Under senare delen av 2002 tog Kronobergs läns fiskevattenägarförbund i samarbete med Bo på Lantgård och Länsstyrelsen fram en video och broschyr för att presentera och marknadsföra sportfiske i länet. Videon är främst inriktad på att visa för nybörjaren hur det går till att fiska abborre, gös och gädda, som är de viktigaste arterna för fisket i länet. Den vill också visa på den trivsamma miljö man kan vistas och bo i och att fiske är något för både tjejer och killar i alla åldrar.

Broschyren upplyser om lämpliga metoder och beten för olika arter, lämpliga tider på dygnet och året. Den ger också tips om vilka vatten som är bra för olika typer av fiske. Både videon och broschyren hänvisar till varandra och till länsstyrelsens hemsida, där det finns mer information.

Materialet finns på svenska, engelska och tyska. Det har marknadsförts på mässor i Danmark, England, Tyskland och Göteborg under våren 2003 samt på lokala turistbyråer i länet. Materialet har också skickats ut till alla fiskevårdsområden som är medlemmar i Fiskevattenägarförbundet Kronoberg. Videon har gjorts i ca 500 ex och broschyren i 5000 ex. Under 2006 har filmen lags över på DVD och skickats som direktreklam till ca 500 tyska och polska sportfiskeorganisationer. Materialet beräknas vara aktuellt i åtminstone fem år. Finansiering har skett med medel från Miljö- och Landsbygdsprogrammet via Länsstyrelsen.

4.4. Studieresor

Länsstyrelsen har sedan våren 2002 arrangerat flera studieresor med något hundratal deltagare till fisketurismföretag i södra Sverige. Syftet har varit att visa på möjligheter och att stimulera andra landsbygdsföretag att starta upp fisketurismverksamhet.

Under första delen av 2006 anordnades tre temadagar med resor för att utveckla mete som turistprodukt. Arrangemanget har haft drygt 30 deltagare. Arbete pågår nu för att starta ytterligare aktiviteter och utveckla turistfisket bland deltagarna.

5. Marknaden

I våra grannländer Tyskland, Storbritannien, Nederländerna och Danmark finns nästan 9 miljoner sportfiskare. Många av dessa gör semesterresor med inriktning på fiske. Tyskar och danskar är av tradition de vanligaste fisketuristerna här, men nu finns en trend till ökat antal besökare från Polen och Tjeckien. Sportfiske är ett av de viktigaste skälen till att utländska turister besöker Kronobergs län och andra delar av landet.

Även i Sverige finns många som vill besöka nya vatten. Vanligt är att man gör resor med vänner/arbetskamrater för att fiska kortare tider. Sådant fiske förekommer också ofta vid företagsrepresentation.

Under det senaste årtiondet har vi sett en stark utveckling av entreprenörskap och fisketurism som landsbygdsnäring. Fiske är en av de största enskilda attraktionerna som lockar turister hit från närliggande länder och skapar därmed efterfrågan på boende och service. Det finns exempel på områden där beläggningen på uthyrningshus kan vara 20-30 veckor per år beroende på fisketurism, mot att tidigare endast varit några korta sommarveckor.

För en mer detaljerad omvärldsanalys hänvisas till Fiskeriverkets och Naturvårdsverkets rapport från 2005, "Förutsättningar för fisketurismens utveckling i Sverige. Rapport från ett regeringsuppdrag". http://www.norden.org/fisk/aktiviteter/sk/kyst-rap_fisketurist.pdf. Där redovisas fritidsfiskets omfattning i Sverige och närliggande länder, resmönster, fiskeresurser m.m.

Turistfiskets omfattning, mätt i bl.a. omsättning och årsarbetskrafter, och fritidsfiskets omfattning i Sverige har undersökts av Statistiska Centralbyrån 2007 på uppdrag av Fiskeriverket och länsstyrelserna. Rapport: "Fritidsfiske och fritidsfiskebaserad verksamhet."

<http://www.fiskeriverket.se/download/18.323810fc116f29ea95a80001458/Fritidsfiskerapport.pdf>

Den mest detaljerade omvärldsanalysen beträffande den utländska marknaden har gjorts av Fiskeriverket och Turistdelegationen i rapporten "Fisketurism, en naturlig näring! Fiskeriverket information 1999:5". Där redovisas antal sportfiskare i olika länder och omfattning på utlandsresor de gör, deras organisationer, researrangörer, mässor, tidskrifter och andra marknadsföringskanaler.

6. Fiskeresursen

6.1 Beskrivning

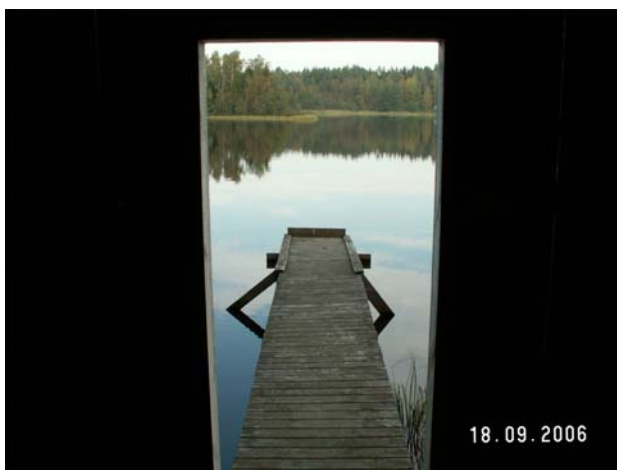
6.1.1 Vattnen

I Kronobergs län finns 1200 sjöar större än ett hektar. Tio procent av länets yta är täckt av vatten, 970 kvadratkilometer. Här finns en stor variation av vatten med många små och medelstora vatten men också stora. För relativt många vatten finns det detaljerade djupkartor.

Dessutom finns här långa sträckor rinnande vatten. Länets vatten tillhör något av de 15 vattensystemen Emån, Alsterån, Ljungbyån, Lyckebyån, Nättrabyån, Listerbyån, Ronnebyån, Vierydsån, Bräkneån, Mieån, Mörrumsån, Skräbeån, Helgeån, Lagan och Fylleån.

Här finns omkring 76 mil vattendrag med en medelvattenföring på minst 200 liter per sekund, vilket innebär att de är så stora att de inte tidvis torkar ut och har ett permanent fiskbestånd.

6.1.2 Fisket

Kronobergs läns höga naturvärden och stora vattentillgångar i kombination med gles bebyggelse och en väl utvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för en fisketuristisk utveckling av betydande omfattning. Våra fiskbestånd är en förnyelsebar, underutnyttjad naturresurs som tål betydligt mer fiske. I en internationell jämförelse är bestånden av främst gädda, abborre och gös av mycket hög kvalitet. Bestånden av mört, braxen och sutare utnyttjas inte här, men är eftertraktade fiskar för sportfiskare i närliggande länder.

De tre stora

Gädda, abborre och gös är de viktigaste arterna för sportfisket. Gädda och abborre förekommer i alla vatten och kan fiskas under hela året. Många vatten har mycket bra bestånd. De största gäddorna med vikter på nästan 20 kg har fångats i Bolmen och Allgunnen.

I ett europeiskt perspektiv är gäddbestånden av mycket hög klass. För de flesta som kommer till Kronobergs län från andra länder för att fiska är gäddan den viktigaste arten.

Gös finns i cirka 40 sjöar och flera av de större rinnande vatten. Gösen har aldrig funnits naturligt här och bestånden har uppkommit efter utplanteringar. Gösen är nu väl etablerad här och fångsterna är troligen av lika stor omfattning som av gäddan. Att gösen är så vanlig trots att den bara förekommer i en liten del av sjöarna beror på att den finns i de flesta av de stora sjöarna.

I Dalarna avsatte länsstyrelsen sex miljoner inom ramen för sina regionala medel under perioden 2001-2003 för att utveckla fisketurism. En slutsats av projektet var (citat): "Kort kan man konstatera att den kontinentale fiskarens fiskepreferenser är (1) gädda, (2) gädda och (3) gös. De sätter oftast tillbaka sin fisk även om han/hon oftast fiskar med spinnspö."

Mört/Karpfiskar

Sutare, braxen, björkna, faren, mört, sarv och färna finns i stor omfattning men är en så gott som outnyttjad resurs. Karp finns utplanterad i flera vatten. Metet efter dessa arter är nu mycket litet här men i England, Holland, Frankrike och Polen är mete efter dessa arter det dominerande sportfisket. Det är förmodligen främst sportfiskare från England som kan tänkas komma hit för att meta dessa arter. På många håll där är fisket så hårt ansträngt att man gör utplanteringar av dessa arter. Många engelsmän gör utrikes semesterresor för att meta.

Öring och regnbåge

Öring förekommer sparsamt på många platser i länet. De främsta rinnande vattnen är Vänneån i länets sydvästra del och Alsterån i dess nordöstra del. Storvuxen sjölevande öring finns i främst Örken, Mien, Helgasjön, Kösen och Bolmen. Bestånden är dock genomgående små och tål bara ett litet begränsat fiske. Öring sätts ut på många platser och är en förutsättning för att något fiske ska kunna ske. Regnbåge sätts regelbundet ut i många mindre "put-and-take"-vatten samt Helge å inom Gustavsfors fvo.

Ål

Ål finns i goda bestånd i Lagan, Helgeån och nedre delarna av Mörrumsåns vattensystem upp t.o.m. Salen. I Bräkneån, Ronnebyån, Alsterån och Mörrumsåns övre delar finns inga eller bara enstaka ålar. Ålen metas av sportfiskare och det är främst de största exemplaren man vill fånga.

Den 1 maj 2007 infördes ett förbud att fånga ål i de flesta vatten i Sverige. Kronobergs län omfattas inte av förbudet. Det kan resultera i att ålfiskare som inte längre kan fiska där de gjort det tidigare söker sig till Kronobergs län.

Kräftor

Kräftor är en stor resurs i länets östra och nordöstra del (Växjö, Uppvidinge, Lessebo och Tingsryds kommun). Det råder stor efterfrågan på kräftfiske, vilket inte upplåts genom fiskekortsförsäljning på samma sätt som annat fiske. Kräftfiske upplåts främst genom arrenden och andra former av nyttjandeavtal. Det mesta fisket är dock förbehållet fiskerättsägarna. Det är bara svenskar som är intresserade av kräftfiske på egen hand. Det finns många exempel i vårt och angränsande län på hur man utnyttjat kräftorna till att göra upplevelsepaket, ofta korta sådana på som sträcker sig från eftermiddag till förmiddag, med kräftfiske på natten och kräfts-kiva. Sådana kräftfiskepaket är främst anpassade som familjeupplevelser och företagsrepresentation.

6.2 Förslag förbättringar av resursen

6.2.1 Fiskevård

Under hundratals år har det bedrivits fiskevård. Med fiskevård avses åtgärder för att bibehålla, förbättra och förvalta ett fiske på bästa sätt. Under senare år har detta förfarande vid förvaltning av resurser börjat kallas "hållbar utveckling".

Fiskevård kan klassificeras till tre olika huvudtyper av åtgärder.

- utsättning av fisk
- biotopförbättringar
- styrning/reglering av fisket

Utsättning kan gälla nyintroduktion, dvs. man sätter ut fisk i ett vatten där arten saknas, med syftet att den ska föröka sej och bilda ett fiskbart bestånd. Alla våra gösbestånd har uppkommit på detta sätt liksom de flesta bestånden av sutare och många sikbestånd. Utsättning görs också för att förstärka befintligt bestånd. Oftast gäller detta öring, där fisketrycket är för starkt i förhållande till den naturliga produktionen.

Utsättning görs också enligt "put-and-take"-modellen, dvs. man sätter ut odlad fisk i fångstbar storlek och fiskar strax därefter upp den. Regnbåge och öring är de arter som används vid sådana utsättningar. Exempel på sådana vatten är: Alsterån, Lagan, Bolmån (öring), Helgeån (Gustavsfors och Hallaryd-Visseltoftas fvo), Glasrikets Sportfiskeområde, Kulagölen och Vällingasjön.

Biotopförbättringar görs huvudsakligen i rinnande vatten för att gynna öring. Många rinnande vatten har rensats och förändrats så att öring inte längre kan leva där. Åtgärderna kan omfatta förbättring av lekplatser och uppväxtområden, återställa naturliga strömsträckor, undanröja vandringshinder.

Biotopförbättringar har gjorts ganska nyligen i bl.a. Heligeå, Alsterån, Ronnebyån och Miens tillflöden. I miljömålet "Levande sjöar och vattendrag" är återställande av naturliga forsar och strömsträckor den viktigaste åtgärden, vilket gynnar öringen.

Undanröjande av vandringshinder är en annan viktig åtgärd för att uppfylla ovan nämnda miljömål. Detta gynnar också öring. Exempel på åtgärder som genomförts de senaste tio åren är fyra fiskvägar i Mörrumsån mellan Helgasjön och Örken, biotopförbättringar i Ronnebyån, Alsterån, Heligeå och Miens tillflöden. Finansiering har huvudsakligen skett med statliga bidrag för fiskevård och biologiskt återställande av kalkade vatten.

Styrning och reglering av fisket kan göras med bestämmelser om minimimått, antal fiskar som får fångas, fisketider, fredningsområden. Om denna typ av regler bestämmer fiskevattenägarna inom fiskevårdsområdena.

Sedan länge har bestämmelser om minimimått varit ett vanligt styrmedel för att reglera fisket.

Reglering genom att förbjuda fisket på vissa områden under viss tid sker för att reglera gösfisket i Helgasjön (Åby) och Salens fiskevattensområde (Huseby) under lektiden. Under senaste åren har utanför länet och i andra länder börjat praktiserats "Catch-and-release", dvs. "fånga-och-släpp-tillbaka", för att fiskbestånden inte ska utarmas och fler fiskare kan få glädjen att fånga samma fisk. Om detta är etiskt riktigt pågår diskussion. Det förekommer också rekommendationer om maximimått på gädda, vilket innebär att fiskar över en viss längd ska släppas tillbaka. Detta för att de riktigt stora troféfiskarna ska kunna fångas av många troféfiskare.

6.2.2 Förslag förbättringar fiskeresursen

I sjöarna bedöms behovet av åtgärder som ringa. De flesta vatten har mycket bra bestånd som kan nyttjas mera. Det är en naturlig förnyelsebar resurs. Åtgärder som kan bli aktuella är utsättning av karp, nyintroduktion av gös, förstärkningsutsättningar av ål och öring. Denna typ av åtgärder finansieras i så fall huvudsakligen med de intäkter fiskevårdsområdena har av fiskekortförsäljning. Varje år säljs fiskekort för ca 3 miljoner kronor i länet. Dessa medel används av fiskevårdsområdena till största delen till fiskevårdande åtgärder.

De rinnande vatten är högt prioriterade delvis därför att det fiske de kan erbjuda är litet i förhållande till efterfrågan. Åtgärder pågår i Örneån, Rottneån, Vänneån och Bräkneån. Högst prioriterade åtgärder är att undanröja vandringshinder i Mörrumsån vid Fridafors och Granö, så att lax och öring återigen kan vandra upp till Åsnen från havet.

Finansiering av fiskevård i rinnande vatten har gjorts och görs med statligt fiskevårdsbidrag, bidrag för biologiskt återställande av kalkade vatten. Finansiering kan också komma att göras med medel som blir tillgängliga för att uppfylla miljömålet levande sjöar och vattendrag.

6.3 Fiskeresursens tillgänglighet

6.3.1 Upplåtelse

Uppskattningsvis uppgår mer än 99 procent av länets vattenyta i någon av länets 150 fiskevårdsområdesföreningar. När man bildat områdena, har man fått statsbidrag för förrättningskostnaderna under förutsättning att man upplåter fiske till allmänheten genom fiskekortsförsäljning. Det är därför möjligt för alla att köpa fiskekort och få tillgång till fiske i nästan allt vatten. Fiskevårdsområdenas främsta uppgift är att förvalta och vårda fisket i sina vatten. Fiskekort säljs på flera hundra ställen, affärer, bensinmackor, av privatpersoner osv.

När fiskekort säljs av privatpersoner, upplever fiskarna det ofta som svårt att komma i kontakt med dessa. Försäljningsplatserna bör vara tillgängliga så stor tid som möjligt och inte minst kvällar och helger. Önskemål finns också att lättillgängliga försäljningsplatser säljer fiskekort för flera vatten.

Förslag: Det finns tillräckligt med vatten upplåtet för allmänheten genom att det går att köpa fiskekort och det finns inget behov av att bilda fler fiskevårdsområden.

Fiskekortförsäljning till stora områden bör ske på platser som är lättillgängliga och har öppet lång tid. Önskemål finns, från bl.a. turistbyråer, att man på några platser skulle kunna köpa fiskekort till de flesta vattnen i länet.

6.3.2 Service

Fiskeresursernas tillgänglighet för sportfiskaren kan förbättras på flera sätt med olika typer av service. Det kan vara båtuthyrning, sjösättningsramper för båtar, fiskeguider och -värdar.

Fiskevärdar/Guider

Det finns behov av service för dem som gör en resa för att fiska. Service som efterfrågas är båtuthyrning, guidning, boende, mat m.m. Guidning kan omfatta rent praktiska saker kring boendet och om trakten där man bor och kring själva fisket med att visa fiskemetoder och platser. En fördel är om olika typer av service kan slås ihop och säljas som paket som är bokningsbara och prissatta.

Länsstyrelsen har tidigare tagit initiativ till och utbildat entreprenörer inom turistfiske i projektet Det Naturliga Fisket. Arbetsmodellen har varit mycket framgångsrik. Från att från början ha varit begränsade till de 20 kommunerna i Småland och Östergötland, som ingick i det tidigare med EU-stöd finansierade s.k. 5b-området, har den

spridits till hela övriga Småland, Östergötland, Blekinge, Skåne, Halland och Västergötland. Nyckelområdena har varit företagsutveckling, utbildning, marknadsföring och nätverksbygge.

Förslag: Fisketurism bör i ökad omfattning bygga på entreprenörer, fiskevärdar, guider. Dessa bör få hjälp med företagsutveckling och utbildning.

Kravspecifikation för turistfiskeföretag bör ställas upp med utgångspunkt från den service en sportfiskare efterfrågar.

Sjösättningsramper - båtuthyrning

En trend är att allt fler sportfiskare vill fiska i fler sjöar. Tidigare har man ofta haft en sjö som man fiskat i och där man haft sin båt. Allt fler har sina båtar på land på trailer för att kunna flytta dem till olika sjöar. Det finns därför ett ökat behov av platser med väg ner till sjön och platser där man kan sjösätta.

I och med att allt fler sportfiskare vill fiska i fler sjöar finns också behov av att kunna hyra båtar. För att detta ska kunna fungera måste det finnas personer som har ett ekonomiskt intresse av detta. Uthyrning av båtar kräver tillsyn och underhåll av båtar, vilket kräver arbetstid som måste betalas. Det kapital som läggs ner i båtar måste också förränta sig. Ideellt arbete för att upplåta båtar förekommer ofta, men är inget man kan förlita sig på om det ökande behovet av möjlighet att hyra båt ska uppfyllas.

Förslag: Möjlighet att hyra båtar bör ökas. Information om båtuthyrning bör samlas och presenteras på hemsida. Möjlighet att flytta båtar bör ökas genom att fler sjösättningsplatser anordnas.

Faktablad/information om olika vatten

Det finns efterfrågan på informationsmaterial om sjöar med djupkartor och uppgifter om fiskarter, sjösättningsramper, kontaktpersoner m.m. Flera områden har tagit fram sådant material.

Information om vattnen, beträffande fiskekortförsäljare, båtuthyrning, fiskarter, tillåtna fiskemetoder, finns samlat för hela länet på Länsstyrelsens hemsida, www.g.lst.se/fiske. Flera kommuner har informationsmaterial om vattnen inom kommunen. Många fiskevatensområden har eget mer detaljerat informationsmaterial, ofta med kartor.

Länsstyrelsen håller på att förbättra fiskeinformationen på sin hemsida. Fiskevårdsområdena kan nu från egen PC logga in och lämna information om de egna vattnen på den gemensamma hemsidan för länet.

Fler områden bör ta fram faktablad om sina vatten. Detta skulle kunna ske gemensamt för flera områden för att göra arbetet enhetligt och hålla nere kostnader.

Information bör även finnas på egna hemsidor.

Fiskeportal för länet

Länsstyrelsens hemsida om fiskeinformation bör utvecklas till en fiskeportal för länet. Information bör aktivt insamlas från fler fiskevattenområden än de som själva levererar in till sidan. Versioner av fiskeportalen tas fram på engelska, tyska, polska och danska.

En länkning bör göras till fiskevårdsområdets egna hemsidor, boendemöjligheter, fiskevärdar och guiders egna hemsidor.

6.3.3 Bokningsbara likartade fiskeresor, stugbyar

Det finns behov av större sjönära stugbyar och anläggningar med god standard, service och ett välutvecklat värdskap för att kunna sälja likartade paketresor. Detta efterfrågas av Södra Smålands Turistråd och researrangörer. För att kunna gå ut och i stor skala marknadsföra fiskeresor som bokningsbara paket, bör dessa vara likartade, så att det är samma paket man säljer. Detta är svårt att göra med enskilda små anläggningar med stora varierande förutsättningar och standard. Det är tidskrävande när förutsättningarna på de olika platserna ska redovisas. På samma sätt som det nu säljs upplevelseresor med skidåkning, golf, sight-seeing m.m., bör fiske kunna säljas som massprodukt. Det räcker inte att tala om att vi har hundratals sjöar med bra fiske, kunden måste också ha ett klart specificerat fiskepaket att boka. Södra Smålands Turistråd bör få en tydligare roll när det gäller riktad marknadsföring mot internationella sportfiskeorganisationer och återförsäljare, bearbetning via webb samt att erbjuda bokningsbara produkter. Vikten av bokningsbara paket och en fiskeportal med information samt Södra Smålands Turistråds viktiga roll har särskilt framhävts av Växjö, Ljungby, Älmhult och Alvesta kommun samt Södra Smålands Turistråd.

6.3.4 Utveckling av mete och kräftfiske

Mete

Länet har stora bestånd av mört/karpfiskar som utnyttjats obetydligt. I andra länder är mete efter dessa det viktigaste sportfisket. I Storbritannien finns 3,5 miljoner sportfiskare, de flesta av dessa är metare. I en rapport från Turistdelegationen sägs att det finns ett starkt sug efter mete från England. De flesta som åker utrikes för att meta åker nu till Irland. I Värmland har man haft framgång med att sälja mete-paket till engelsmän.

Förslag: Mete som turistprodukt bör utvecklas. Insatserna bör göras inom tre områden:

- utveckling av fiskevärdar/entreprenörer
- kartering av bra meteplatser
- marknadsföring

Ett projekt bör genomföras kring detta och utbildningspaket ordnas. Studieresa görs till alternativt mässor i Birmingham och Rotterdam, eller fiskeanläggningar i Irland eller Skottland. Meteplatser karteras med utgångspunkt från var fiskevärdarna har sina anläggningar. Meteplatser rekognoseras med avseende på djup, strömförhållande,

stränder, fiskbestånd, parkeringsplatser. Kontakter etableras med markägare och fiskevårdsområdet.

Information om mete läggs ut på nätet. Även broschyr och CD om mete i länet tas fram.

Marknadsföring kan göras genom att bjuda in engelska sportfiskare, journalister och försäljare av fiskeresor till fiske och boende.

Informationsmaterial om länets fiske tas fram som broschyr och CD och presenteras på fiskemässor i Birmingham och Rotterdam.

Kräftfiske

Kräftfiske kan i ökad grad utvecklas till säljbara paket. Det finns många exempel i vårt och angränsande län på hur man utnyttjat kräftorna till att göra upplevelsepaket, ofta korta sådana på som sträcker sig från eftermiddag till förmiddag, med kräftfiske på natten och kräftskiva. Sådana kräftfiskepaket är främst anpassade för svenskar som familjeupplevelser och företagsrepresentation. Genom studiebesök borde det vara relativt enkelt att få många att inse att de kan utveckla sådan verksamhet. Länsstyrelsen har redan anordnat en studieresa för landsbygdsföretag på detta tema men ytterligare sådana bör göras.

7. Koppling till miljömål och hållbar utveckling

För länet finns styrdokument om miljömål och hållbar utveckling. Hur dessa överensstämmer med en utveckling av fisketurism belyses i följande text.

Hållbar utveckling

Länets fiskbestånd är en snabbt förnyelsebar resurs som tål långsiktigt utnyttjande på ett ekologiskt hållbart sätt. Ungefär nio procent av länets yta består av sjöar med i många fall underutnyttjade fiskbestånd. De olika arterna fångas vanligen vid en ålder mellan fem och tio år och förnyelsetakten är därför relativt snabb. Kronobergs läns höga naturvärden och stora vattentillgångar i kombination med gles bebyggelse och en väl utvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för en fisketuristisk utveckling av betydande omfattning.

Fiskresurserna kan och bör därför utnyttjas mera på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt för att bidra till utveckling av landsbygden och till att miljömålen uppfylls.

Miljömål

Fisketurism gynnar miljömålen Levande sjöar och vattendrag samt God bebyggd miljö. Fiske är ett ekonomiskt incitament för god vattenmiljö och underhåll och bevarande av bebyggelse på landsbygden. Befintliga "överskottshus" kan utnyttjas för uthyrning till fisketurister. En god vattenmiljö är en förutsättning för ekologiskt hållbart fiske och är därmed ett motiv till vård och bevarande av vattenresurserna.

8. Indikatorer för utveckling av fisketurism

En uppföljning bör göras av resultatet av satsningar på utveckling av fisketurism.

Några faktorer som kan mätas som indikatorer är:

- Antal personer som deltagit i utbildning
- Antal företag som är verksamma inom fisketurism
- Antal personer som utnyttjat fiskepaket/arrangemang som genomförts av projekt(en).
- Antal och typ av arrangemang som projekt(en) besökt eller deltagit vid.
- Antalet besök på de webbsidor på Internet som informationsprojektet skapar.
- Fiskekortförsäljning

Bilaga - Sammanställning remissvar

Inledning

Strategi för utveckling av fisketurism och sportfiske i Kronobergs län skickades den 18 oktober ut på remiss. Samtidigt inbjöds till ett seminarium där strategin presenterades och diskuterades den 27 november. Svar på remissen önskades senast den 8 januari 2008.

Till den 21 februari har svar inkommit från följande:

- Växjö, Älmhult, Lessebo, Markaryd, Ljungby, Alvesta kommun
- Södra Smålands Turistråd
- Regionförbundet södra Småland
- Fiskevattenägarna Kronoberg
- Sportfiskarna Kronoberg

Följande har inte svarat:

- Tingsryd kommun
- Uppvidinge kommun
- Fisketurismföretag:
Ingrid Olsson, Getnö Gård
Christina och Stig Nilsson, Flattinge Skattegård
Peter Bergstrand, Klavreströms Turist & Fritidsanläggning

Sammanfattning av svar

Fiskevattenägarna Kronoberg

Förslaget är bra och vi ställer oss bakom det.

Vi behöver en sådan handling för fortsatt utveckling av allt fiske i länet. Anser att strategin också ska omfatta krafter som en resurs för turism.

Sportfiskarna Kronoberg

För vår del har jag inga större invändningar än att jag efterlyst fiskeklubbarnas del i genomförandet av satsningen.

Södra Smålands Turistråd

Som turistattraktion är länets ca 1 500 sjöar en fantastisk tillgång. Men enbart sjöar skapar ingen turistprodukt som är säljbar i större skala på en utländsk marknad. Här behövs bättre tillgång till bra, sjönära anläggningar med god standard, service och ett välutvecklat värdskap. Anläggningarna av detta slag är få. Förhoppningsvis kommer den stora satsningen på golfresorten i Traryd att gagna fisketurismen liksom förhoppningsvis en större, sjönära stugby med hög standard.

För att utveckla "bra anläggningar på stranden" behövs uppmuntran och stöd för intresserade entreprenörer med all den hjälp samhället och småföretagarorganisationer kan erbjuda.

Växjö kommun

Man framför att det är ett heltäckande, väldisponerat dokument och poängterar vikten av:

- Marknadsföring
- EU-stöd Leaderprojekt, möjlighet stimulera entreprenörskap Växjö kommun
- Enklare fiskekortsköp
- Behov av privata sjönära anläggningar, stugbyar Helgasjön och Åsnen

Älmhults kommun

Kommunledningsförvaltningen, Älmhults kommun, är i stort positiv till Länsstyrelsens förslag om fisketurismen i länet enligt utkastet till "Strategi för utveckling av fisketurism och sportfiske i Kronobergs län" och lämnar följande synpunkter:

- Länsstyrelsen bör ansvara för och driva projektet med utarbetning av en strategi
- Länsstyrelsen bör även på sikt delta i verksamheten
- Samtliga lokala fiskevårdsföreningar och liknande i kommunen bör kontaktas för information och diskussion
- Samtliga kommersiella aktörer med verksamhet inom eller anknytning till fiske bör kontaktas för information och diskussion
- Samverkansgrupper (nätverk) bör bildas enligt förslag efter verkställande av ovanstående
- Referensgrupp bör bildas enligt förslag efter verkställande av ovanstående
- Försäljnings- och marknadsföringsinsatser bör (och måste) göras enligt förslag om utfallet för en satsning blir positivt, dock först efter inventering, kartläggning och verkställande enligt nedan
- Inventering av vad som finns av följande bör göras inledningsvis:
  - övernattningsmöjligheter, stugor, camping, lantgård m.m., naturnära
  - tillgången på/avstånd till matställen, affärer och övrig service
  - uthyrning/försäljning/service av behöv utrustning

- rast- och lägerplatser, i första hand vid sjöar och vattendrag
- tillgänglighet/framkomlighet, vägar, stigar m.m.
- parkeringsmöjligheter och uppställningsplatser för bilar/husbilar
- sophantering och återvinning
- guidning/vägledning/hjälp
- informationsmaterial – skyltar, kartor, vägbeskrivningar, broschyrer m.m.
- övrigt:
Kartläggning av vad som behöver tillskapas beträffande anläggningar och service m.m. enligt inventering ovan.
Verkställande av åtgärder enligt ovanstående inventering och kartläggning.

Lessebo kommun

Man har meddelat att man inte kommer att lämna några synpunkter.

Markaryds kommun

Kommunen ställer sig bakom den strategi och förslag som presenterats i dokumentet.

Ljungby kommun

Ställer sig positiva både till det välbehövliga förslaget och också till de flesta av förslagen däri. Vilka dessa är och vilka man inte ställer sig bakom framförs inte. Man säger att en övergripande och sammanhållande satsning på fiske och fisketurism skulle öka möjligheterna till aktiviteter i länet samt ge ytterligare möjligheter att marknadsföra länet utomlands. Man kommenterar särskilt det positiva med att utveckla en fiskeportal för länet och att den föreslagna referensgruppen är ett bra förslag som borgar för kvalitet och kompetens, om turism tillförs projektet.

Alvesta kommun

Ställer sig bakom förslagen och har utvecklat sina egna idéer kring detta. Man ser fisketurism som en stor potential men poängterar att det är viktigt att bra fisketurismprodukter utvecklas och säljs.

Regionförbundet Södra Småland

Har lämnat följande synpunkter på strategin:

- En kvalitativ och kvantitativ analys av branschen bör göras för att kunna utvärdera en förändring i strategins resultatindikatorer vid framtida utvecklingsinsatser.

- Strategin bör innehålla en omvärldsanalys för just denna målgrupp.
Länsstyrelsens kommentar: Detta har gjorts under senaste åren av Fiskeriverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna gemensamt och redovisats i två omfattande rapporter. Den ena av dessa var inte klar när Länsstyrelsen i Kronobergs län sände ut sin strategi på remiss. Rapporterna finns tillgängliga på webben som pdf-filer. I den reviderade strategin för länet har hänvisning gjorts till dessa under kapitel 5 - Marknaden.
- ALMI Kronoberg bör ingå som part i en referensgrupp.
Länsstyrelsens kommentar: ALMI är mest inriktat på att hjälpa små företag att komma igång. Vi gör därför bedömningen att det är bättre att hänvisa företagen till ALMI. Om de har annan synpunkt och vill vara med i gruppen ställer vi oss naturligtvis öppna för det.
- Hänsyn tas till möjliga och omöjliga möten.
Länsstyrelsens kommentar: Regionförbundet södra Småland måste utveckla och förklara vad man menar med denna synpunkt.
- För att långsiktigt behålla ett bra fiske bör frågor om vattenkvalitet också ingå.
Länsstyrelsens kommentar: Frågor om vattenkvalitet ryms inte inom ramarna för detta arbete. Inte heller inom det stora antalet rapporter och utredningar om fisketurism och fritidsfiske som gjorts av centrala verk och länsstyrelser har detta haft någon framträdande plats. Givetvis är vattenkvalitetsfrågor avgörande för fisket. Många inom statlig förvaltning arbetar med vattenkvalitetsfrågor, på Länsstyrelsen i Kronobergs län för närvarande 9 personer.